

אף על פי פרק המישי כתובות

עג א מיי פ"א מהל'
גירושין ה"י כה כו
סמג ששן נ טושי"ע אה"ע
ס"י ג קט"ז י"א:
עד ב ג מיי פ"א מהל'
מ"ח ה"י ג ופ"כ
מהל' סנהדרין ה"י ג סמג
עשין ג טושי"ע י"ד ס"י
רמב סד"י:
ע"ה ד מיי פ"א מהל'
גירושין ה"י כו סמג
עשין נ טושי"ע אה"ע ס"י
י"ט ס"י י"א:
ע"ה ה מיי שם ה"י י"ח י"ט
טושי"ע שם ע"א:
ע"ו ז ו מיי שם ה"י כו
טושי"ע שם ס"י י"א:
ע"ה ח מיי פ"א מהל'
אשוח ה"י י"ב סמג
לאוין פ"א טושי"ע אה"ע
ס"י פ ס"י י"ד:
ע"ה ט י ב מיי שם ה"י
י"א טושי"ע שם ס"י
י"א כה"ה אש"י י"ב י"ג
מ"מ ו"מ"ן:

אפילו ביעתא בכוחהא. מפרש צערין^ט ללאו צקתם צ"לים
איירי דלזין לך עם הארץ שלא ידע שהן מותרות בחלב
אלא בשוחט תרנגולת ומנא זה צ"לים גמורות מיירי שמוטר לאוכלן
בחלב כדתינא בפ"ק דצ"נה (ק"ד ו: וס) וא"ת ואמאי מותר לאכלן
בחלב מאי שנה מצינת נבלה דאסרי
בית הלל אפי' כמות נמכרת בשוק
כדתנן במסכת עדיות (פ"ה מ"א) ומירך
הכלכות גדולות דגזי אסור נצילה
החמירו דהו דאורייתא אכל גזי
בשר עוף בחלב דרבנן הקילו וא"ת
ומאי אפי' דקאמר אפילו ביעתא
בכוחתא הא איכא מאן דאמר (חולין
דף ק"ג). בשר עוף בחלב דאורייתא
ולדידה אסורה כמו צילה נצילה
וי"ל דמ"מ קאמר אפי' שכל העולם
נהגו זו היתר ולר"ת אחי ספיר
שמירך דצ"צית נצילה החמירו משום
דנבלה דבר אסור הוא אכל צבשר
בחלב לא החמירו דהו היתר דכל
חד וחד צפאי נפשיה שרי"ט:

כי אפקירותא. ונפקא מיניה שהיכא
שהרצ מוחל על כבודו דשרי
ואפ"ה אל יורה דלא מסתייע מילתא
הואיל ורבו אללו:

ואמר ר"ג אמר שמואל^א ה"כ
כר"מ בגזירותיו. או אין
לפרש דגזירין מת אטו לא מת ונתנה
בנה להניק אטו לא נתנה וגמלתו אטו
לא גמלתו דל"כ היכי שרף ר"ג לצי
ריש גלותא אללו י"ל דגזירין בנת שמה
תהרגו ונתנה בנה להניק שמה מחזור
זה וגמלתו אטו שמה גמלתו ועדיין
הוא לרין לניק: **והרבנא** מת
מותר גמלתו אכור. רצינו שמטון
הזקן אומר דגרופה מותרת לינשא
דלא משעבדא להניק כדתינא לעיל
(דף נט): נתגרסה אינו כופה משום
דלא משעבדא ל"י ור"ת אומר לסקורה
לינשא דתינא בפ' החולין (יבמות מב).
וס) מעוברת חזרו ומינקת חזרו
לא ישא וקא פסיק ומני לא שנה
נתאלמנה ועוד שנה נתגרסה ועוד
דמפרש טעמא התם דקתם מעוברת
למינקה קיימא דמשמע דהיינו טעמא
דמינקה היינו טעמא דמעוברת
ולמאי דהו מפרש מעיקרא טעמא
דמעוברת שיך בגרופה כמו באלמנה
אע"ג דהדר צ"י מההוא טעמא מנופא
באלמנה לא הדר צ"י דמיירי אפי'
בגרופה ועוד שנה דאלמנה נמי לא
משעבדא מני תצעה כמזבחה או
רואה לינשא^ט:

הכניסה

הגהות מהר"ב רשבורג

[א] תוס' ד"ה ואמר
כד נתמן וכו' ל"ה לפרש
דגזירין מת אטו לא מת.
ע"י שאלמות פ' ויאל ס"י
דף ה ע"א ג"כ
כרס וכו' יעושה דמזבחי
השאלמות סנהדרין דמנעט
גזירה זו היא והלאה
[מרי"י פ"ק] בעל שאלות
שלוט שם על ההג"ה זו
ולרין לישב קושיות מוס'
בזמן אחר להשאלמות:

תוספות ר"ד

עד כ"ד חודש דברי ר"מ
ור"י מתיר ב"ה חודש:
א"ר"ב ב"ה הן דברי ר"ש
והן הן דברי ב"ה. שבש"א
כ"ד חודש וכו' א"ר"ח
חודש. חשב"א א"ר אכור
לדברי האומר כ"ד חודש
מותרת להנשא בב"א
חודש ולדברי האומר ב"ה
חודש מותרת להנשא
ב"ה חודש לפי שאין
החלב נעבר אלא לאחר
ג' חדשים: אמר עולא
ה"ל כר"י ואמר מר עובדא
התיר ר"ח לישא אכור
חודש כר"י: ארי"ס דאבי
אתא לקמי' דאבי א"ל
מהו ליארס בחמשה עשר
חודש א"ל חזא דר"מ
ור"י ה"ל כר"י וכו' א"ר
ה"ל כר"י ואמר עולא
ה"ל התיר ר"ח לאחר ט"ו
וכי"ש את דליארס כי
אתא אבי לקמי' דר"י
א"ל רב ושמואל דאמר
תרווייהו צריכה להמתין
כ"ד חודש חוץ מיום
שנוגד בו וחזון מיום
שתארוס בו וה"ל בתרי'
חודש כר"י: ארי"ס דאבי
תלתא פרסי ואל' פרסא
בחלא ולא אדריכי אמר
אבי הא מילתא דאמר
רבנן (ל) אפי' בשנתא
דדוחקא לא לישרי איניש
במקום רבי' לא משום
דמחזי כאפקירותא ותו לא
אלא משום דלא מסתייע
נמי מילתא דהא אנא הוה
גמירא להא דרב ושמואל
עשרים וארבע שנין ואפ"ה
במקום רבי' לא מסתייע
מילתא ובההיא שנתא
אינעלמא מני': ת"י נתנה
בנה למניקה גמלתו או
מת מותרת להנשא מר
ר"פ ור"ה כר"י דר"י סבור
למעבד עובדא כי הא מנאי
ב"ר"א אמר אפי' מת אסור דילמא קטלה ליה ואולא ומינסבא הוה עובדא וחנקת'. ולא היא. ההיא כותית הוה: ת"י הרי שנתנו לה בן להניק ה"י לא תניק עמו לא בנה ולא בן חברתה. פסקה קמעה אוכלת הרבה ולא
תאכל דברים הרעים לחלב. אוכלת הרבה מהיכא משלה:

עד עשרים וארבעה חדש. שמה תתעבר ותתערך לגמול את צנה
ובעל זה אינו אצוי שיקנה לו צ"לים וחלצ: **שמונה עשר חדש**. דיו
לתינוק לניק בכך: **אפקירותא**. חוץפא: **דלא מיסתייעא מילתא**.
שיורה כהלכה: **נפנה בנה למינקה**. זו שמת בעלה או גמלתו בתוך
זמנו או מת: **לצי ריש גלותא**.
אלמנות שהיו בהן מניקות ונתנו
בניהם למניקה והתירו לה ינשא:
דלא הדרי צהו. מניקה שפסקה
להניק צניהם יראה לחזור צה לפי
צניי אדם מאוימים הם אכל צאינשי
אחריני דלמנא הדרא צה המניקה
וחזור הבן אכל האם ומסתכן: לא
ססנדה מהא. אי לא אמרה לכו
קצתא משמני דר"י לא הייתם יודעים
ללמוד מתוך משנה זו שאסור: **הכי**
הסיפא רדופה. רוב ימיה להיות
בצית צציה כו' כל אלו אין דרכן
להתעבר: **שאינה ראויה לילד**.
שנעקר בית הריון שלה: **בגזירותיו**.
ככל מקום שהוא מחמיר מדרכנן.
אלמא אע"ג דלזין כלן להצמין צין
זרעו של ראשון לשל שני דהא לא
מיעברא לא פלוג רבנן בתקנת
גזירות שלהם צין אשה לאשה וגזרו
קתם שמתמן כל אשה שלשה חדשים
והכי לא פלוג רבנן במינקת
שמת בעלה צין שהיא מניקתו צין
שאינה מניקתו: **גמלתו אכור**.
שגמלתו מחמת שרואה לינשא: **פסקה**
קיימא. פסקו ליתן לה מזונות
מועטים: **אולנה הרבה**. משלה כדי
שיהיה לה חלב הרבה ולא תמינות:
כשום. הומלוין: **חזוה**. עששים של
זרע תצושה: **חזושה**. קורל"י: **ה**
קורא. רך הגלל דקל מה שנוסף
על הענף צנשה זו: **כופרא**. תמרים
בקטנותן: **כמלא**. כותם: **והרפנא**.
דגים מטוגנין בקמח וליך וסונן
שלהן: **מינייהו פסקי חלבא**. יש
צצנים הללו שפוסקין חלב האשה
ידש צהן שאין מפסיקין אלא עושרין:
צני נכפי. ולדות שמתעברות עם
נופלים מחולי שמו פשיאון: **שמוטי**.
ארוכי זואר והוא מוס: **גירדני**. פי'
אדם שנמרט שערות ראשו או בעל
גרצ: **זולני**. רעבתנין: **דולפני**.
עיניהם זולפות מיס תמיד: **מוניני**.
הורגלה לנכול דגים קטנים: **מליני**
עילא. עיניו פורחות ונעות תמיד:
גרנושפא. אדמה אחילא"ה צלע"ו:

ב"י

או שהלך בעלה למדינת הים או שהיה בעלה זקן או חולה או שהיתה עקרה
וזקנה איילונית וקמנה והמפלת אחר מיתת בעלה ושאיינה ראויה לילד הכולן
צריכות להמתין שלשה חדשים דברי ר"מ רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד^ט ואמר רב נחמן אמר שמואל
הלכה כרבי מאיר בגזירותיו אמרי ליה^ט לאו אדעתין והלכתא ימת מותר גמלתו אסור מר בר רב אשי אמר
אפילו מת נמי אסור דלמא קטלה ליה ואולא ומינסבא הוה עובדא וחנקתיה יולא היא ההיא שוטה הואי דלא
עבדי נשי דחנקן בנייהו: תנו רבנן הרי שנתנו לה בן להניק הרי זו לא תניק עמו לא בנה ולא בן חברתה
פסקה קיימא אוכלת הרבה לא תאכל עמו דברים הרעים לחלב השתא בנה אמרת לא בן חברתה מיבעיא
מהו דתימא בנה הוא דחיים עילויה מציא ליה טפי אבל בן חברתה אי לאו דהוה לה מותר לא הוה מציא
ליה קא משמע לן פסקה קיימא אוכלת הרבה מהיכא אמר רב ששת משלה לא תאכל עמו דברים הרעים מאי
נינהו א"ר כהנא כגון כשות וחזיו ודגים קטנים ואדמה אביי אמר אפילו קרא וחבושא רב פפא אמר אפילו קרא
וכופרא רב אשי אמר אפי' כמכא והרסנא מינייהו פסקי חלבא מינייהו עכרי חלבא: דמשמשא בי ריחיא הוה לה
בני נכפי דמשמשא על ארעא הוה לה בני שמוטי דדרכא על^ט רמא דחמרא הוה לה בני גירדני דאכלה חרדלא
הוה לה בני זולני דאכלה תחלי הוה לה בני דולפני דאכלה מוניני הוה לה בני מציני עינא דאכלה גרנושפא
הוה לה בני מוכערי דשתאי שיכרא הוה לה בני אוכמי דאכלה בישרא ושתאי חמרא הוה לה בני
בריי

ב"י

ב"י

ב"י

(א) [ע' גיטין ע"ה].
(ב) [במוספתא מרה אלתא
ר' יומין בן יוסף]. (ג) [ז"ל
אפרש כ"א בשאלמות פרשת
ויאל ס"י ג]. (ד) [עירובין
מו: זכ]. (ה) [יבמות מב.
(ו) [ע"י טו:]. (ז) [עירובין
כב: (ח) [יבמות מב.
ע"ש עירובין מו. ע"ש
[מוספתא יבמות פ"ו ע"ש].
(ט) [עירובין שם לעיל
מו:]. (י) [בבבא טו. ושי"ל].
(יא) [ג"י העירובין בערך גרגין
דמא וענקן גרדן אלתא
דמה וצלאשת חממה צ"י
דך ארץ שער ד' העמק
דלרבלא אלתא דחממה פ'
דס החמור]. (יב) [עירובין
ערך מן פרש קטני עינים].
(יג) [ערך חמור]. (יד) [ע"י חמ"ס
עירובין סג: [ומס' חולין
מ: ד"ה שחין וכו' וצ"ה ו:
ד"ה צ"לים]. (טו) [ע"י חמ"ס
יבמות מב. ד"ה פסס].

לעוי רש"י

הומל"י. כשות.
קורבנייה [קדוויין].
חבוש (פר).
פשיאון [פשיאון].
מחלת הנפילה.
ארויא"ה [ארוילא].
חומר. טין.

מוסף רש"י

ר"י יהודה מתיר
בשמונה עשר חדש.
ל"י יהודה זמן הנקט
מיעק עד שיהו לו י"ח
חדשים (גיטין ע"ה).
הה"ש
בתריה כו' בחלא. צין
המלות מקום קשה להלין
(ע"י טו:). ולא אדריכי.
לפון דרף ומשני ב"ח
(טו:). לא השיגו ודומי
כפגש בגנשה (שופטים כ)
מחו לא צינמין הדיפסו
ממנה דרביבואו, נעביהם
מקום מנתחם השיגום
הצניס לני צינמין (ע"י
טו:). ביעתא בכוחהא.
צ"ה לנבלה כמות שש
זו יקוצי דמלנא, דמילתא
(עירובין מ:). איילונית.
הרי שהיתה רדופה
לילך לבית אביה.
מירה לזר צבית אביה
עזיר אמת ואינה גילה
עם בעלה (עירובין מ:).
רדופה, רגילה, וגם סמוך
למיתתו מעלה צבית אביה
ומן מרובה, לילכא למימר
מעוברת היא (יבמות מב:).
או שהיה לה כעס.
ולא משעה (טו:). או
שהיתה עקרה. שנעקר
רמיה ונטלה האם שלה
(טו:). או: מחמת מול סכנך
קשאת ל"י צני אדם ולא
ילדה לכן והחוקה עקרה
(עירובין מ:). איילונית.
שאין לה שערות ולא דנין,
ולשון איילונית דוכתימא,
כאלו זה שאינו יולד (טו:).
ושאינה ראויה לילד.
מחמת משקה סס (טו:). או
חולי (יבמות מב:). כולן
צריכות להמתין. דגזרו
שאינה ראויה אטו ראויה
(טו:). הלכה כר' מאיר
בגזירותיו. צנכה שהיא
מחמיר על דבר מורה
כאיסור והסיר על ידי
גזירת צנכיהם (וע"י טו:).
לאו אדעתא. לא הייתי
זוכר, ודכתי פישכו לא
ספירא לי (שבת צ"ה).

(6) נראה דע"מ הוא ז"ל אפילו ביעתא בכוחה לא לפרש ארי"ס וכו'